PRZEGLĄD PRASY Z. S. R. R. I EMIGRACJI ROSYJSKIEJ

Dodatek do Nr. 260 Codziennego Biuletynu Wydziału Prasowego M. S. Z.

Warszawa, środa, 13 listopada 1929 r.

Z. S. R. R. A SPRAWY ZAGRANICZNE

SYTUACJA POLITYCZNA W POLSCE.

Prawda 1.XI donosi w korespondencji z Warszawy (K. Wolskiego), iż polska klasa robotnicza przechodzi przez okres ciężkiego kryzysu, który powodowany jest przez masowe redukcje w przemyśle. 75 proc. ogółu robotników polskich zarabia mniej, niż połowę wysokości minimalnych kosztów utrzymania. W przemyśle metalowym i węglowym istnieje groźba poważnych zatargów. Władze zwalczają ruch robotniczy za pomocą represji i wprowadzenia dyscypliny wojskowej w przemyśle metalowym — uzależnionym od zamówień wojskowych. Ruch robotniczy kierowany jest przez lewicowe związki zawodowe. Natomiast władze popierają „bandyckie wystąpienia bojówkarzy Jaworowskiego".

Izwiestja 1.XI oświadczają, iż wydarzenia, jakie zaszły w Polsce w dniu 31.X dowodzą, jak chwiejne są podstawy państwowości polskiej, podminowanej przez walkę klasową. Ostatnie doniesienia z Polski zawierają liczne wiadomości o zatargach w przemyśle i o rozwoju ruchu rewolucyjnego. „Szabla oficerska" nie rozwiąże sytuacji. Najmniej zdolna jest do walki z „kliką wojskową" PPS. Kryzys w Polsce zlikwidowany być może wyłącznie przez walkę klasy robotniczej o jej cele klasowe.

Poslednija Nowości 6.XI oświadczają w art. wst. iż nie łatwo jest wyrobić sobie zdanie o tem, co się dzieje w Polsce, bowiem treść wydarzeń pomieszana jest z szeregiem zatargów personalnych i wystąpień mających charakter demonstracji. Marszałek Piłsudski jest niewątpliwie większą figurą historyczną, niż wielu dyktatorów, lecz, mając możność proklamowania swej dyktatury personalnej, nie skorzystał ze sposobności. Sejm w Polsce nie stracił swych uprawnień, lecz stracił wpływ na tworzenie rządu. W Polsce istnieje parlament, lecz skasowano parlamentaryzm. Przypomina to pseudo-konstytucjonalizm, jaki istniał przed wojną w Rosji i w niektórych państwach Rzeszy niemieckiej. Wojna wszędzie położyła kres istnieniu tego systemu, który został wskrzeszony w Polsce z tą różnicą, iż osobę monarchy zastępuje jeden z ministrów, który rządzi państwem dzięki wpływom i autorytetowi swej osobistości. Zarówno marsz. Piłsudski, jak i opozycja w Sejmie zapatrują się na obecny stan rzeczy, jako na okres przejściowy. Program marsz. Piłsudskiego nie jest znany. Opozycja dąży do wskrzeszenia parlamentaryzmu. Sytuacja jest zaogniona przez wzajemną nienawiść przeciwników. Przebieg wypadków będzie zależał od tego, czy przeciwnicy zrozumieją, iż prowadzona przez nich walka może wywołać na scenę polskiego życia politycznego siły i namiętności, których nikt nie zdoła powstrzymać.

Wozrożdenje 8.XI omawiając w korespondencji z Warszawy powody zatargu między rządem, a Sejmem oświadcza, iż powodem zatargu stało się wyraźne dążenie rządu do reformy ustroju państwowego Polski. Premjer Świtalski oświadczył w przemówieniu, iż przedrozbiorowa Rzeczypospolita doprowadzona została do rozbioru przez to, iż jej obywatele ciągle mówili i pisali o naprawie ustroju, lecz nic w tym kierunku nie czynili. Obecny rząd Polski nie chce naśladować tego przykładu i dąży konsekwentnie do urzeczywistnienia reformy.

Zwiezda 9.XI oświadcza, iż zwołanie „politycznego zwierzyńca", jakim jest, według określenia pisma, parlament w Polsce, powoduje obostrzenie wewnętrznej sytuacji politycznej w Polsce. Zwolennicy marsz. Piłsudskiego dążą do zmiany ustroju państwowego, do rozwiązania sejmu i do wprowadzenia faszyzmu w Polsce, lecz dążenia te tamowane są przez niezdecydowane postępowanie marsz. Piłsudskiego, który „stracił grunt socjalny pod nogami i nie wie, na jakich warstwach społecznych ma się oprzeć". Sytuacja w Polsce komplikowana jest, zdaniem pisma, przez kryzys gospodarczy. Rozwiązanie sytuacji nastąpić może tylko po zwycięstwie partji komunistycznej.

Prawda 7.XI w depeszy z Warszawy donosi, iż jednodniowy strajk w przemyśle węglowym był demonstracją protestu, przeciwko „prowokacyjnej" podwyżce płac, w tym przemyśle. W strajku wzięło udział kilkadziesiąt tysięcy górników i metalowców. Lewicowe związki zawodowe wysunęły hasło przekształcenia strajku jednodniowego w strajk „do zwycięstwa". W Zagłębiu Dąbrowskim władze dokonały masowych aresztowań wśród robotników komunistów.

Prawda 7.XI podaje, iż w Warszawie na murach gmachów w dzielnicach robotniczych namalowane są hasła polskiej partji komunistycznej z okazji 10-ej rocznicy rewolucji październikowej. W Wilnie komuniści poczynili przygotowania do strajku jednodniowego i demontsracji ulicznych. Wśród robotników wileń-

skich rozpowszechniono znaczną ilość ulotek komunistycznych.

Izwiestja 7.XI donoszą, iż 6.XI komuniści wywiesili w Warszawie na drutach telegraficznych znaczną liczbę czerwonych transparentów. Policja zniszczyła te transparante i dokonała licznych aresztowań.

Prawda 7.XI podaje, iż w ciągu tygodnia, który poprzedził rocznicę rewolucji październikowej, odbyły się w Warszawie, w Łodzi i w innych miejscowościach liczne wiece sprawozdawcze członków delegacji Łańcuckiego. Z pięciu członków łódzkiej grupy tej delegacji, którzy wrócili do Łodzi, 4-ch aresztowano. Władze miały zaproponować jednemu z aresztowanych ogłoszenie ujemnego sprawozdania o sytuacji w ZSRR., przyrzekając mu wzamian zwolnienie.

POLSKA A Z. S. R. R.

Izwiestja 2.XI. w art. p. t. „Trzeba położyć kres polskiej prowokacji" (prezesa kolegjum wojskowego sowieckiego sądu najwyższego Ulrycha) zarzucają dyplomacji polskiej w Z. S. R. R. udział w szpiegostwie, kont - rewolucji i przygotowaniu aktów terorystycznych w Z. S. R. R., przytaczając liczne nazwiska osób, które miały być rzekomo wmieszane w sprawy tego rodzaju i zaznaczając, iż dotychczas prasa sowiecka zachowywała milczenie o tej stronie działania dyplomacji polskiej, lecz milczenie to zostało zrozumiane w Warszawie, jako oznaka słabości. Wobec tego „należy położyć kres prowokacji polskiej".

Wieczerniaja Moskwa 5.XI donosi, iż kolegjum wojskowe Sądu Najwyższego ZSRR zatwierdziło wyroki trybunałów wojskowych prawie podoficerów KOP-u Szmidta, Mechowa i Prago, oskarżonych o szpiegostwo na rzecz Polski. Mochow i Prago skazani zostali na karę śmierci przez rozstrzelanie. Szmidt — na 10 lat ciężkiego więzienia.

FRANCJA A Z. S. R. R.

Prasa sowiecka z pierwszej połowy listopada ocenia powstanie rządu Tardieu we Francji, jako „zwycięstwo francuskiej reakcji", której hasłem będzie wstrzymanie ewakuacji Nadrenji przez wojska francuskie oraz zwalczanie komunizmu we Francji. Pisma sowieckie donoszą, iż władze francuskie odmówiły wystawienia paszportu członkom francuskiej delegacji komunistycznej, którzy mieli brać udział w obchodzie 12-ej rocznicy rewolucji październikowej w ZSRR., protestując przeciwko temu postępowaniu władz.

ŻYCIE PARTYJNE.

Prasa sowiecka z pierwszej połowy listopada, donosząc o zwołaniu plenum CK. partji, ogłasza artykuły, w których potępia, jako niedopuszczalne i nieszczere, wystąpienia uczniów Bucharina, profesorów Ajchenwelda i Slepkowa, w Kazaniu i w Samarze. Przemawiając na zebraniach partyjnych, profesorowie ci oświadczyli, iż nie występują przeciwko polityce partji, lecz nie uznają słuszności represji, zastosowanych przez komitet wykonawczy międzynarodówki komunistycznej, w stosunku do Bucharina. Równocześnie ogłaszają pisma uchwały prowincjonalnych organizacji partyjnych, które domagają się od plenum CK. ukarania Bucharina i innych przewódców opozycji prawicowej, którzy wbrew przyrzeczeniom poczynionym na poprzednim plenum CK. w kwietniu r. b. nie zaniechali akcji opozycyjnej. Omawiając stan opozycyjnych nastrojów lewicowych, pisma donoszą o złożeniu przez Smirnowa deklaracji, analogicznej do deklaracji Radka, Smilgi i Preobrażeńskiego. Biełobrodow z Bijska, gdzie się znajdował na zesłaniu, zawiadomił CK. partji o solidaryzowaniu się ze „skruchą" Smirnowa. Były redaktor pisma „Komsomolskaja Prawda" Bobrjuszew nadesłał do biura CK. ZMK. w ZSRR oświadczenie, w którym stanął w obronie lewicowych opozycjonistów Stena, Kostrowa i Szackina, których hasłem jest prawo członków partji do krytyki postępowania władz partji. Po zapoznaniu się z treścią tego oświadczenia, które nie zostało ogłoszone przez prasę sowiecką, biuro CK. ZMK. wykluczyło Bobryszewa ze swego składu i przekazało plenum CK ZMK., które zebrać się ma 1.XII r. b. i postawić wniosek o wykuczeniu Bobryszczewa z ZMK.

Prasa sowiecka 7.XI, z okazji 12-ej rocznicy rewo lucji październikowej w ZSRR ogłosiła artykuły, w których zawarte było twierdzenie, iż rocznica rewolucji przypadła w okresie spotęgowania się nastrojów rewolucyjnych na Zachodzie. Omawiając sytuację wewnętrzną w ZSRR., prasa ta podkreśliła potrzebę wytrwałego dążenia do reorganizacji rolnictwa sowieckiego na zasadach kolektywizmu.

Sierp 31.X podaje, iż w Żytomierzu i w innych miejscowościach na sowieckim Wołyniu odbyły się wiece protestacyjne przeciwko aresztowaniu członków delegacji Łańcuckiego, którzy wrócili z ZSRR do Polski.

Rul. 10.XI podaje, iż sprawa Ajchenwalda zakończyła się przez udzielenie mu nagany ze strony ZMK. partji.

Biuleten opozycji Nr. 5 donosi, iż Rakowski, Kosjor i Okudrzawa ogłosili w sierpniu r. b. deklarację, skierowaną przeciwko stanowisku Radka. Do deklaracji tej przyłączyli się Murałow, Sosnowski i opozycjoniści lewicowi, znajdujący się w więzieniu w Czelabińsku, w liczbie przeszło 100.

ARTYKUŁY NIEUWZGLĘDNIONE.

Poslednija Nowosti 5.XI. Sejm Polski i Piłsudski. (Korespondencja z Warszawy).

*

Rul 6.XI. Los bractwa Ostrogskiego. (Korespondencja z Ostroga). — Los rosyjskiego katolika. (Korespondencja Sergiejewa z Warszawy).

*

Rul 9.XI. Spór o cerkiew. (Korespondencja Siergiejewa z Warszawy).

*

Rossija i Słowianstwo 9.XI. Nowoczesna poezja polska (art. Gleba Struwe).

Drukarnia „KADRA", Długa 50, tel. 186-30. Drukowano na prawach rękopisu.